

програми України на 2018-2022 роки. Схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 5 верес. 2018 р. № 629-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/629-2018-%D1%80> (дата звернення: 20.10.2019).

4. Укрінформ. Мультимедійна платформа іномовлення України. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-technology/2679544-u-sferi-kosmonavtiki-ukraina-aktivno-spivpracue-z-30-krainami-svitu.html> (дата звернення: 20.10.2019).

УДК 629.067:347.82(043.2)

**Макеєва О.М.,** к.ю.н.,  
**Мельник І.В.,** студентка,  
Юридичний факультет,  
Національний авіаційний університет, м. Київ

## **ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ БЕЗПЕКИ ЛЬОТНОЇ ЕКСПЛУАТАЦІЇ ПОВІТРЯНИХ СУДЕН**

Українське законодавство в сфері цивільної авіації перебуває в умовах реформування, метою якого є удосконалення нормативно-правової основи цивільної авіації та забезпечення безпеки польотів. Варто згадати міжнародні конвенції, які були ратифіковані Україною: Конвенція про міжнародну цивільну авіацію 1944 року, Конвенція про злочини та деякі інші акти, що вчинюються на борту повітряних суден (Токіо, 14 вересня 1963 року); Конвенція про боротьбу з незаконним захопленням повітряних суден (Гаага, 16 грудня 1970 року) тощо. До національних законодавчих актів України належать Повітряний, Митний, Кримінальний кодекси України, Кодекс України про адміністративні правопорушення; закони України «Про транспорт», «Про Національну поліцію», «Про Службу безпеки України», «Про Державну прикордонну службу України», «Про прикордонний контроль», «Про оперативно-розшукову діяльність» та інші.

У Повітряному кодексі були відображені питання забезпечення безпеки авіації (польотів, техніки експлуатації). Так, встановлено вікові обмеження для пілотів комерційної авіації та обмеження щодо будівництва на приаеродромній території. Згідно статті 42 п. 1 льотна придатність повітряного судна встановлюється шляхом сертифікації типової конструкції виробу авіаційної техніки, що є первинним визначенням льотної придатності. У п. 2 визначено, що льотна придатність екземпляра повітряного судна забезпечується відповідністю його конструкції, компонентів та обладнання, що

встановлені на ньому, схваленій типовій конструкції, виконанням заходів з підтримання льотної придатності та підтвердженням того, що воно перебуває у стані, придатному для виконання польоту [1].

Дозвіл видають із відповідними обмеженнями, зокрема з огляду на безпеку третіх сторін. Обмежений сертифікат льотної придатності може бути надано літальному апарату, відносно якого сертифікат типу не було видано. У цьому випадку слід довести, що літальний апарат відповідає особливим умовам льотної придатності та, що відступи від основних вимог, тим не менш, забезпечують адекватну безпеку, з огляду на передбачене використання.

Важливу роль у забезпеченні безпеки відіграє належне аеродромно-технічне забезпечення польотів. АТЗ польотів – комплекс заходів щодо підготовки персоналу з АТЗ польотів, аеродрому, авіаційної та спеціальної техніки, які організовуються та здійснюються з метою безпосереднього забезпечення польотів авіаційних частин, підрозділів і поодиноких ПС на аеродромах [2].

Авіаційні правила України «Технічні вимоги та адміністративні процедури щодо льотної експлуатації в цивільній авіації» встановлюють вимоги щодо повітряної експлуатації літаків, вертольотів, аеростатів та планерів, включаючи інспекцію на пероні повітряних суден, що експлуатуються відповідно до правил нагляду за безпекою польотів, установлених іншою державою, у випадку виконання посадки на аеродромах, розташованих на території України; детальні правила стосовно порядку та умов видачі, підтримання, внесення змін, обмеження, тимчасового припинення дії або анулювання сертифікатів експлуатантів повітряних суден, що здійснюють комерційну повітряну експлуатацію, повноваження та обов'язки власників сертифікатів, а також умови, за яких експлуатація повинна бути заборонена, обмежена або може здійснюватися за умови виконання визначених вимог з метою забезпечення безпеки польотів; детальні правила стосовно порядку... Ці Авіаційні правила не застосовуються до експлуатації повітряних суден державної авіації [3].

Умови, в яких здійснюється політ, визначаються як «очікувані умови експлуатації». Ці умови залежать від метеорологічного стану атмосфери, рельєфу місцевості, функціонування повітряного судна, кваліфікації персоналу та інших факторів, які впливають на безпеку польоту. Очікувані умови експлуатації не включають: екстремальні умови, яких можна успішно уникнути шляхом використання відповідних правил експлуатації, та екстремальні умови, які виникають надзвичайно рідко.

Для авіаційної безпеки найбільш важливим є попередження авіаційних випадків. Держава створює систему обов'язкового надання даних про інциденти з метою сприяння збору інформації про фактичні чи потенційні недоліки в забезпеченні безпечних польотів. Але держава реєстрації є єдиною, на яку покладено зобов'язання проводити розслідування у випадку, коли подія відбувається за межами території будь-якої держави.

Отже, для забезпечення безпеки польотів важливим є започаткування контролю над усіма надзвичайними ситуаціями з літаками, проведення інспекційних перевірок повітряних суден тощо. Загальні правила безпеки складають основу системи безпеки авіації, забезпечують єдиний рівень вимог до операторів, виробників і авіаційного персоналу.

#### *Література*

1. Повітряний кодекс України від 19 трав. 2011 р. № 3393-VI. URL: <https://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3393-17/paran706>.

2. Про затвердження Правил аеродромно-технічного забезпечення польотів повітряних суден державної авіації України: наказ Міністерства оборони України від 24 груд. 2015 р. № 761. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0130-16>.

3. Про затвердження Авіаційних правил України «Технічні вимоги та адміністративні процедури щодо льотної експлуатації в цивільній авіації»: наказ Державної авіаційної служби України від 5 лип. 2018 р. № 682. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1109-18>.

УДК 340.1.347.8(043.2)

**Новіков М.М.**, к.ю.н., доцент,  
Херсонський факультет Одеського державного  
університету внутрішніх справ, м. Херсон

### **ДЕЯКІ АСПЕКТИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ КІБЕРКОМЕРЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ**

Сутність актуалізації теми витікає з розвитку інформаційних технологій, їх мереж доступу до ринків валюти, товарів, послуг, які суттєво прискорюють систему засобів ведення бізнесу з набуттям і примноженням власності матеріальної, віртуальної, інтелектуальної, що є позитивним аспектом юридичного оформлення кіберкомерційної діяльності фізичних та юридичних осіб у цивільно-правовій сфері.